

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

3.2.2011

EP-PE_TC1-COD(2008)0241

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 3. veebruaril 2011. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/.../EL elektri- ja elektroonikaseadmete romude kohta (uuesti sõnastatud) (EP-PE_TC1-COD(2008)0241)

PE 443.886

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 3. veebruaril 2011. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/.../EL elektri- ja elektroonikaseadmete romude kohta (uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³
ning arvestades järgmist:

¹ ELT C 306, 16.12.2009, lk 39.

² ELT C 141, 29.5.2010, lk 55.

³ Euroopa Parlamendi 3. veebruari 2011. aasta seisukoht.

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2002/96/EÜ (elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta)¹ tuleb teha mitmeid olulisi muudatusi. Selguse huvides tuleks kõnealune direktiiv uuesti sõnastada.
- (2) Liidu keskkonnapoliitika eesmärgid on eelkõige säilitada, kaitsta ja parandada keskkonna kvaliteeti, kaitsta inimeste tervist ning kasutada loodusvarasid ettenägelikult ja otstarbekohaselt. See rajaneb ettevaatusprintsiiibil ja põhimõtetel, et tuleb võtta ennetusmeetmeid, et keskkonnakahjustus tuleb heastada eeskätt kahjustuse kohas ning et maksma peab saastaja.
- (3) Ühenduse keskkonnapoliitika ja säästva arengu alases tegevusprogrammis (viies keskkonnavalne tegevusprogramm)² märgitakse, et säästva arengu saavutamiseks tuleb praegusi arengu-, tootmis-, tarbimis- ja käitumismudeleid oluliselt muuta, ning kutsutakse muu hulgas üles loodusvarade raiskamist vähendama ja saastamist vältima. Selles märgitakse elektri- ja elektroonikaseadmete romusid (edaspidi „elektroonikaromud”) ühe reguleerimist vajava sihtvaldkonnana, et saaks kohaldada jäätmetekke vältimise, jäätmete taaskasutamise ja ohutu kõrvaldamise põhimõtteid.

¹ ELT L 37, 13.2.2003, lk 24.

² EÜT C 138, 17.5.1993, lk 5.

- (4) Käesolev direktiiv täiendab üldisi liidu jäätmekäitlusalasid õigusakte, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ jäätmete kohta¹. Selles osutatakse kõnealuse direktiivi mõistetele, sealhulgas jäätmete ja üldiste jäätmekäitlustoimingute mõistetele. Direktiivi 2008/98/EÜ kohane kogumise mõiste hõlmab jäätmete eelsortimist ja eelladustamist, eesmärgiga transportida need jäätmekäitlusettevõttesse. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/125/EÜ² on kehtestatud raamistik energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks ja see võimaldab vastu võtta ökodisaini erinõuded energiamõjuga toodete jaoks, mis võivad olla hõlmatud ka käesoleva direktiiviga. Direktiivi 2009/125/EÜ ja selle kohaselt vastuvõetud rakendusmeetmete kohaldamine ei piira liidu jäätmekäitlusalasid õigusaktide kohaldamist. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2002/95/EÜ (teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes)³ on nõutud keelatud ainete asendamine kõikides selle reguleerimisalasse kuuluvates elektri- ja elektroonikaseadmetes.
- (5) Direktiivis 2008/98/EÜ on sätestatud, et üksikdirektiivides võib ette näha erijuhtusid käsitlevaid eeskirju või täiendada kõnealuse direktiivi eeskirju teatavate jäätmeliikide käitlemise osas.
- (6) Kuna turg laieneb jätkuvalt ja uuendustsüklid muutuvad lühemaks, asendatakse seadmed kiiremini, mistõttu on elektroonikaromud kõige kiiremini kasvav jäätmevoog. Kuigi direktiiv 2002/95/EÜ aitab tõhusalt vähendada ohtlike ainete kasutamist uutes elektri- ja elektroonikaseadmetes, säilivad ohtlikud ained, nagu elavhõbe, kaadmium, plii, kuuevalentne kroom, polüklooritud bifenuülid (PCB) ja osoonikihti kahandavad ained, elektroonikaromudes veel palju aastaid. Ohtlike komponentide sisaldus elektri- ja elektroonikaseadmetes põhjustab suuri probleeme jäätmekäitluses ning elektroonikaromusid ei võeta piisaval määral ringlusse. Ringlussevõtuta kaoksik väärtuslikud ressursid.

¹ ELT L 312, 22.11.2008, lk 3.

² ELT L 285, 31.10.2009, lk 10.

³ ELT L 37, 13.2.2003, lk 19.

- (7) Käesoleva direktiivi kõige tähtsam eesmärk on säästva tarbimise ja tootmise toetamine esmalt elektroonikaromude tekke vältimise ning lisaks sellele nende korduskasutamise, ringlussevõtmise ja muude taaskasutamise viiside kaudu, et vähendada jäätmete kõrvaldamist, **■** toetada ressursside tõhusat kasutamist **ja strateegiliste toormaterjalide taaskasutusse võtmist**. Käesoleva direktiiviga püütakse parandada ka kõikide elektri- ja elektroonikaseadmete olelusringis osalevate ettevõtjate, näiteks tootjate, turustajate ja tarbijate ning eelkõige vahetult elektroonikaromude kogumise ja töötlemisega tegelevate ettevõtjate keskkonnategevuse tulemuslikkust. Eelkõige võib tootja vastutuse põhimõtte erinev rakendamine eri riikides põhjustada märgatavaid erinevusi ettevõtjate finantskohustustes. Elektroonikaromude käitlusega seotud siseriiklike tegevuspõhimõtete erinevus takistab ringlussevõtu tegevuspõhimõtete tõhusat rakendamist. Selleks tuleks liidu tasandil sätestada põhikriteeriumid **ja välja töötada elektroonikaromude kogumise ja käitlemise ühtsed standardid**.
- (8) Kuna võetava meetme eesmärgi ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning probleemi ulatuse tõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (9) Käesoleva direktiivi sätteid tuleks kohaldada toodete ja tootjate suhtes müügiviisist olenemata, sealhulgas kaugmüük ja elektrooniline müük. Sellega seoses tuleks kaugmüügi ja elektroonilise müügi kanaleid kasutavate tootjate ja turustajate kohustused esitada samas vormis ja jõustada samal viisil, kui see on praktiliselt võimalik, et vältida olukorda, kus muud turustuskanalid peavad kandma käesoleva direktiivi elektroonikaromusid käsitlevate sätete kohaldamisest tekkivad kulud nende elektri- ja elektroonikaseadmete puhul, mis on müüdud kaugmüügi või elektroonilise müügi abil.

- (10) Käesoleva direktiivi reguleerimisala peaks hõlmama kõiki tavatarbijatele ettenähtud elektri- ja elektroonikaseadmeid ning erialaseks kasutamiseks ettenähtud elektri- ja elektroonikaseadmeid. Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada, ilma et see piiraks selliste liidu ohutus- ja tervishoiunõudeid käsitlevate õigusaktide kohaldamist, millega kaitstakse kõiki elektroonikaromudega kokkupuutujaid, ja liidu jäätmekäitlust käsitlevate eriõigusaktide kohaldamist, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ (mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid)¹ ning tootearendust käsitlevad liidu õigusaktid, eelkõige direktiiv 2005/32/EÜ. *Käesoleva direktiivi reguleerimisalast tuleks välja arvata suured paigaldatud seadmed, sest need on alaliselt paigaldatud ja neid käitatakse püsivalt ühes kohas, neid monteerivad kokku ja lahti spetsialistid ning seetõttu on tegemist kontrollitud jäätmevooga. Käesoleva direktiivi reguleerimisalast tuleks samuti välja arvata teatud kindlas kohas kasutamiseks mõeldud suured paigaldatud tööstuslikud tööriistad. Samuti tuleks välja arvata eranditult professionaalsete kasutajate kasutatavad liikuvad masinad, kuna neid monteerivad lahti ja kõrvaldavad spetsialistid ning seetõttu on tegemist kontrollitud jäätmevooga. Lisaks tuleks välja arvata fotogalvaanilised moodulid, mida samuti paigaldavad ja eemaldavad spetsialistid ning mis aitavad oluliselt saavutada taastuvenergeetika eesmärgi ja seeläbi vähendada CO₂ heiteid. Peale selle on päikeseenergeetika tööstus sõlminud vabatahtliku keskkonnakokkuleppe eesmärgiga võtta ringlusse 85 % fotogalvaanilistest moodulitest. Komisjon peaks hindama, kas selle kokkuleppega saavutatakse käesoleva direktiiviga vähemalt võrdväärsed tulemused ning kas see hõlmab kõiki turule lastavaid fotogalvaanilisi mooduleid, ning vajadusel peaks komisjon esitama ettepaneku lisada aruande põhjal fotogalvaanilised moodulid käesoleva direktiivi reguleerimisalasse.*

¹ ELT L 266, 26.9.2006, lk 1.

- (11) Käesoleva direktiiviga kehtestatud tootja vastutus on üks vahend, mis julgustab kavandama ja tootma elektri- ja elektroonikaseadmeid, mille puhul võetakse täielikult arvesse nende parandamist, võimalikku ajakohastamist, korduskasutamist, demonteerimist ja ringlussevõttu ning hõlbustatakse neid toiminguid.
- (12) Elektroonikaromude tagasivõtu ja käsitlemisega tegeleva turustuspersonali ohutuse ja tervise tagamiseks peaksid liikmesriigid ohutus- ja tervishoiunõudeid käsitlevate siseriiklike ja liidu õigusaktide kohaselt määratlema tingimused, mille kohaselt turustajad võivad keelduda seadmete tagasivõtmisest.
- (13) Lahuskogumine on elektroonikaromude eritöötluste ja ringlussevõtu tagamise eeltingimus ning vajalik inimeste tervise ning keskkonnakaitse soovitud taseme saavutamiseks liidus. Tarbijad peavad niisuguse kogumise õnnestumisele aktiivselt kaasa aitama ning neid tuleks julgustada elektroonikaromusid tagastama. Sel eesmärgil tuleks elektroonikaromude tagastamiseks organiseerida sobivad töötuskohad, sealhulgas vastuvõtupunktid, kus saaks kodumajapidamisjätmeid vähemalt tasuta tagastada. Turustajatel, ***kohalikel omavalitsustel ja jäätmekäitlusega tegelevatel ettevõtjatel on kõigil*** oluline osa elektroonikaromude kogumise ***ja töötlemise*** edendamisel ***ning seega peaksid nende suhtes kehtima käesoleva direktiivi nõuded.***

- (14) Kaitstuse soovitud taseme ja ühtsete keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks liidus peaksid liikmesriigid vastu võtma asjakohased meetmed, et vähendada elektroonikaromude kõrvaldamist sortimata olmejäätmetena ja saavutada elektroonikaromude lahuskogumise kõrge tase. Liikmesriikidelt tuleks tõhusate kogumissüsteemide loomise tagamiseks nõuda, et nad saavutaksid elektroonikaromude kogumise kõrge taseme, eelkõige osooni kahandavaid aineid ja fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate jahutus- ja külmutusseadmete puhul, arvestades nende suurt keskkonnamõju ning kohustusi, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1005/2009 (osoonikihti kahandavate ainete kohta)¹ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 842/2006 (teatavate fluoritud kasvuhoonegaaside kohta)². Mõjuhinnangus esitatud andmete põhjal on näha, et 65 % turulelastud elektri- ja elektroonikaseadmetest on juba praegu lahus kogutud, kuid üle poole nendest töödeldakse nõuetevastaselt ja eksporditakse ebaseaduslikult ***või töödeldakse nõuetekohaselt, aga töödeldavatest kogustest ei teatata***. Seetõttu kaoksid väärtuslikud teisesed toormaterjalid, keskkonnaseisund halveneks ***ja andmeid esitatakse ebajärjekindlalt***. Selle vältimiseks on vaja kehtestada ambitsioonikas kogumise sihtarv, ***et kohustada kõiki elektroonikaromude kogujaid tagama, et romusid töödeldakse keskkonnaohutult ja nõuda, et nad esitaksid aruanded kogutud, käideldud ja töödeldud koguste kohta. Väga tähtis on, et liikmesriigid tagaksid käesoleva direktiivi tõhusa jõustamise, eriti liidust väljaviidavate kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete kontrolli osas.***

¹ ELT L 286, 31.10.2009, lk 1.

² ELT L 161, 14.6.2006, lk 1.

- (15) Elektroonikaromude eritöötlus on möödapääsmatu, kui tahetakse vältida saasteainete hajumist ringlussevõetud materjalidesse või jäätmevoogu. Niisugune töötlus on kõige tõhusam vahend, mis tagab, et järgitakse liidu keskkonnakaitse soovitud taset. Kõik asutused ja ettevõtted, kes teostavad kogumise, ringlussevõtu ja töötlemisega seotud toiminguid, peaksid täitma miinimumnõudeid, et vältida elektroonikaromude töötlemisega seotud negatiivset keskkonnamõju. Töötlemisel, taaskasutamisel ja ringlussevõtul tuleks kasutada parimat võimalikku tehnikat, kui see tagab inimeste tervise ja keskkonnakaitse kõrge taseme. Parimat võimalikku töötlemis-, taaskasutus- ja ringlussevõtutehnikat võib täiendavalt määratleda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta direktiivis 2008/1/EÜ (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta)¹ sätestatud korras.
- (16) ***Tekkivate ja hiljuti avastatud terviseriskide teaduskomitee märkis oma 19. jaanuari 2009. aasta arvamuses, mis puudutab nanotehnoloogiatoodete mõjuhinnangut, et kokkupuude suurtesse struktuuridesse (nt elektroonikasõlmedesse) kindlalt paigutatud nanomaterjalidega võib toimuda jäätmekäitluse ja ringlussevõtu etapis. Et kontrollida võimalikke inimeste tervist ja keskkonda ohustavaid riske, mis tulenevad nanomaterjale sisaldavate elektroonikaromude töötlemisest, võib osutuda vajalikuks selektiivne töötlemine. Komisjonil on asjakohane hinnata, kas vastavate nanomaterjalide suhtes tuleks kohaldada selektiivset töötlemist.***
- (17) Vajaduse korral tuleks esmatähtsaks pidada elektroonikaromude ja nende komponentide, alakoostude ja tarvikute korduskasutamist. Kui korduskasutamine ei ole soovitatav, tuleks kõik lahuskogutud elektroonikaromud saata taaskasutamiseks, mille käigus tuleks saavutada ringlussevõtu ja taaskasutamise kõrge tase. Lisaks sellele tuleks tootjaid julgustada kasutama uutes seadmetes ringlussevõetud materjali.

¹ ELT L 24, 29.1.2008, lk 8.

- (18) Seadmete taaskasutamist, korduskasutamiseks ettevalmistamist ja ringlussevõttu saab käsitada sammudena käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkide suunas üksnes juhul, kui kõnealune taaskasutamine või korduskasutamiseks ettevalmistamine või ringlussevõtt ei ole vastuolus liidu ja liikmesriikide muude õigusaktidega, mida kohaldatakse seadmete suhtes. ***Seadmete nõuetekohane taaskasutamine ning korduskasutamiseks ja ringlussevõtuks ettevalmistamine on oluline ressurside usaldusväärseks juhtimiseks ja optimeerib ressursidega varustamist.***
- (19) Elektroonikaromude käitluse rahastamise põhimõtted tuleks kindlaks määrata liidu tasandil ning rahastamiskavad peavad kaasa aitama ulatuslikule kogumisele ja tootja vastutuse põhimõtte rakendamisele.
- (20) Kodumajapidamiste elektri- ja elektroonikaseadmete kasutajatel peaks olema võimalus elektroonikaromusid vähemalt tasuta tagastada. Tootjad peaksid ***seetõttu*** rahastama elektroonikaromude äraviimist kogumispunktides, töötlemist, taaskasutamist ja kõrvaldamist. ■ Selleks et vältida lahuskogutud elektroonikaromude nõuetevastast töötlemist ja ebaseaduslikku ekspordi, ***peaksid liikmesriigid julgustama kõiki elektroonikaromude käitlemisel osalejaid aitama saavutada käesoleva direktiivi eesmärki. Selleks et*** kõnealuste jäätmete kogumise kulud kanduksid maksumaksjatelt üle elektri- ja elektroonikaseadmete tarbijatele ja et viia rahastamine kooskõlla saastaja maksab põhimõttega, ***peaksid liikmesriigid julgustama tootjaid kõiki kogutud elektroonikaromusid töötleva. Tarbijatel peaks olema kohustus viia kasutusaja lõppu jõudnud elektri- ja elektroonikaseadmed kogumispunktidesse, et neid saaks nõuetekohaselt töödelda.*** Tootja vastutuse põhimõtte parimaks kasutamiseks peaks iga tootja rahastama oma toodetest pärinevate jäätmete käitlust. Tootja peaks saama valida, kas ta täidab selle kohustuse individuaalselt või ühineb kollektiivse süsteemiga. Iga tootja ***või tema nimel tegutsev kolmas isik*** peaks toote turulelaskmisel esitama finantstagatise, et vältida peremeheta toodetest pärinevate elektroonikaromude käitluskulude langemist ühiskonnale või ülejäänud tootjatele. Kohustus rahastada vanade jäätmete käitlust tuleks jaotada kõikide olemasolevate tootjate vahel kollektiivsete rahastamissüsteemide abil, milles kõik kulude tekkimise ajal turul olevad tootjad osalevad proportsionaalselt. Kollektiivsetest rahastamissüsteemidest ei tohiks välja jätta kitsal alal tegutsevaid tootjaid, väiketootjaid, importijaid ega uusi tulijaid.

- I
- (21) Kasutajate teavitamine nõudest mitte kõrvaldada elektroonikaromusid sortimata olmejäätmetena ja koguda elektroonikaromusid muudest jäätmetest lahus ning teave kogumissüsteemidest ja nende tähtsusest elektroonikaromude käitlusel on elektroonikaromude kogumise õnnestumiseks mõõdapääsmatu. Selle hulka kuulub ka elektri- ja elektroonikaseadmete nõuetekohane märgistamine, sest need võivad sattuda prügikastidesse või muudesse olmejäätmete kogumise vahenditesse.
 - (22) Teave, mida tootjad peavad andma komponentide ja materjalide identifitseerimiseks, on oluline, sest see aitab kaasa elektroonikaromude käitlusele, eelkõige nende töötlemisele ja taaskasutamisele või ringlussevõtule.
 - (23) Liikmesriigid peaksid tagama, et kontrolli- ja järelevalve infrastruktuur võimaldab kindlustada käesoleva direktiivi nõuetekohast kohaldamist, võttes muu hulgas arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta soovitus 2001/331/EÜ, milles on sätestatud liikmesriikide keskkonnajärelevalve miinimumkriteeriumid¹.
 - (24) Käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamise seireks on vaja saada teavet liidu turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmete massi kohta ning kogumise, korduskasutamise (sealhulgas võimaluse korral tervikseadmete korduskasutamine), taaskasutamise või ringlussevõtu ja käesoleva direktiivi kohaselt kogutud elektroonikaromude ekspordi määrade kohta.
 - (25) Liikmesriigid võivad soovi korral rakendada käesoleva direktiivi teatavaid sätteid pädevate asutuste ja asjaomase majandussektori vahel sõlmitud kokkulepete abil, kui teatavad tingimused on täidetud.
- I

¹ EÜT L 118, 27.4.2001, lk 41.

- (26) *Siseturu nõuetekohase toimimise takistuste kõrvaldamiseks tuleks vähendada halduskoormust registreerimis- ja aruandlusmenetluste ühtlustamise ning üksikutes liikmesriikides mitmekordse registreerimise eest mitmekordsete tasude võtmise vältimise kaudu. Elkõige ei tuleks tootjatelt enam nõuda, et teatud liikmesriigis elektri- ja elektroonikaseadmete turule laskmiseks peab neil nimetatud liikmesriigis olema filiaal. Selle asemel peaks piisama kõnealuses liikmesriigis asukohta omava kohaliku volitatud esindaja määramisest. Käesoleva õigusakti praktiliseks jõustamiseks peab liikmesriikidel olema võimalik tuvastada toote eest vastutav tootja ja jälgida lõppturustajani viivat varustusahelat. Liikmesriigid peaksid tagama, et turustaja, kes seadme esmakordselt liikmesriigi territooriumil kättesaadavaks teeb (liidusisene kaubandus), sõlmib tootjaga lepingu või registreerib ise kõnealuse seadme ja rahastab selle jäätmete käitlemist.*
- (27) *Käesoleva direktiivi sätete kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga ning muude vajalike meetmete võtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. et käsitleda üleminekukorda, kohandada lisasid, kehtestada üksikasjalikud eeskirjad nõuete järgimise kontrolliks ja järelevalveks, kehtestada finantstagatise nõuete suuruse arvestamise miinimumnõuded ja metoodika, määratleda mõisteid „väga väikesed elektroonikaromud” ja „väikesel pindalal tegutsevad mikroettevõtjad”, kehtestada registreerimise ja aruannete esitamise vorm ja aruannete esitamise sagedus ning muuta käesoleva direktiivi rakendamist käsitlevaid eeskirju.*
- (28) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise kohustus peaks piirduma sätetega, mille sisu on võrreldes varasemate direktiividega muutunud. Kohustus võtta üle muutmata sätted tuleneb varasematest direktiividest.
- (29) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi, mis on seotud VI lisa B osas nimetatud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Sisu

Käesolevas direktiivis sätestatakse meetmed keskkonna ja inimese tervise kaitsmiseks selliselt, et välditakse või vähendatakse elektroonikaromude tekke ja käitluse ebasoodsat mõju ning vähendatakse loodusvarade kasutamise **üldist negatiivset mõju** ja suurendatakse sellise kasutamise tõhusust **vastavalt direktiivi 2008/98/EÜ artiklitele 1 ja 4. Käesoleva direktiiviga nõutakse, et kõik toote olelutsüklis osalevad sidusrühmad parandaksid oma keskkonnastandardeid, aidates seeläbi kaasa säästvale tootmisele ja taaskasutamisele.**

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse, piiramata lõiget 3, **kõikide** elektri- ja elektroonikaseadmete suhtes ■ .
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse, ilma et see piiraks ohutust ja tervishoidu ning kemikaale käsitlevate liidu õigusaktide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur¹ ning liidu jäätmekäitlust või tootearendust käsitlevate eriõigusaktide nõuete kohaldamist.
3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata **järgmise** suhtes:
 - a) elektri- ja elektroonikaseadmed, mis on vajalikud liikmesriikide esmatahtsate julgeolekuhuvide kaitseks, sealhulgas relvad, laskemoon ja sõjatarvikud, mis on ette nähtud spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks;
 - b) elektri- ja elektroonikaseadmed, mis on konkreetselt kavandatud muud tüüpi seadme osana, mis ei kuulu käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, ja mis võivad toimida üksnes kõnealuse muud tüüpi seadme osana;

■

¹ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

- c) *suured paigaldised;*
- d) *suured paiksed tööstuslikud tööriistad;*
- e) *eranditult professionaalsetele kasutajatele mõeldud liikuvad masinad;*
- f) *inimeste ja kaupade veoks ettenähtud transpordivahendid;*
- g) *fotogalvaanilised moodulid;*
- h) *hõõglambid;*
- i) *implantaadid ja nakatunud meditsiiniseadmed.*

Komisjon esitab hiljemalt ...^{} ning seejärel iga viie aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles uuritakse käesoleva direktiivi reguleerimisala ja eriti küsimust, kas reguleerimisalasse tuleks lisada fotogalvaanilised moodulid. Fotogalvaanilisi mooduleid käsitlevas aruande osas hinnatakse eelkõige saavutatud tegelikke kogumis- ja ringlussevõtu määrasid. Komisjon esitab vajaduse korral kõnealuse aruande põhjal ettepaneku.*

I

^{*} Viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Artikkel 3 Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „elektri- ja elektroonikaseadmed” – seadmed, mis nõuetekohaseks toimimiseks vajavad elektrivoolu või elektromagnetvälja, ja seadmed, mida kasutatakse nimetatud voolu ja väljade tootmiseks, ülekandmiseks ja mõõtmiseks ning mis on kavandatud kasutamiseks kuni 1000 V vahelduvvooluga ja kuni 1500 V alalisvooluga;
- b) „elektroonikaromud” – elektri- ja elektroonikaseadmed, mis on direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 1 tähenduses jäätmed, sealhulgas kõik komponendid, alakoostud ja tarvikud, mis on toote osad selle kasutuselt kõrvaldamise ajal;
- c) **„meditsiiniseade” – elektri- või elektroonikaseade, mis kuulub nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/42/EMÜ (meditsiiniseadmete kohta)¹ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 1998. aasta direktiivi 98/79/EÜ (meditsiiniliste in vitro diagnostikavahendite kohta)² reguleerimisalasse;**
- d) „vältimine” – vältimine direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 12 tähenduses;
- e) „korduskasutamine” – korduskasutamine direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 13 tähenduses;
- f) „korduskasutamiseks ettevalmistamine” – korduskasutamiseks ettevalmistamine direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 16 tähenduses;
- g) „ringlussevõtt” – ringlussevõtt direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 17 tähenduses;

¹ EÜTL 169, 12.7.1993, lk 1.

² EÜTL 331, 7.12.1998, lk 1.

- h) „taaskasutamine” – taaskasutamine direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 15 tähenduses;
- i) „kõrvaldamine” – kõrvaldamine direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 19 tähenduses;
- j) „töötlemine” – töötlemine direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 14 tähenduses;
- k) „tootja” – füüsiline või juriidiline isik, kes müügiviisist olenemata, sealhulgas müük sidevahendite abil kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1997. aasta direktiiviga 97/7/EÜ (tarbijate kaitse kohta sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral),¹:
 - i) toodab oma nime või kaubamärgi all elektri- ja elektroonikaseadmeid või kes on elektri- ja elektroonikaseadmeid projekteerinud või tootnud ning **luseb** neid **turule** oma nime või kaubamärgi all;
 - ii) müüb muude tarnijate toodetud seadmeid oma nime ja kaubamärgi all edasi, kuid edasimüüjat ei käsitata tootjana, kui tootja kaubamärk esineb seadmel alapunkti i kohaselt või
 - iii) on asutatud liidus ja toob elektri- ja elektroonikaseadmeid kolmandast riigist majandus- või kutsetegevuse käigus liidu turule.

Isikut, kes üksnes rahastab rahastamislepingu alusel, ei käsitata tootjana, kui ta ei tegutse ka tootjana alapunktide i–iii tähenduses;
- l) „turustaja” – tarneahelas osalev füüsiline või juriidiline isik, kes teeb elektri- või elektroonikaseadmed turul kättesaadavaks;

¹ EÜT L 144, 4.6.1997, lk 19.

- m) „kodumajapidamiste elektroonikaromud ” – kodumajapidamistest pärinevad elektroonikaromud ning kaubandusest, tööstusest, asutustest jm pärinevad elektroonikaromud, mis oma laadi ja koguse tõttu sarnanevad kodumajapidamiste elektroonikaromudega, **ning elektroonikaromud, mida võisid kasutada elektri- ja elektroonikaseadmetena nii kodumajapidamised kui ka muud kasutajad**;
- n) „ohtlikud jäätmed” – ohtlikud jäätmed direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 2 tähenduses;
- o) „rahastamisleping” – laenu-, liisingu-, rendi- või osamaksuleping või -kokkulepe, mis on seotud seadmetega, olenemata sellest, kas nimetatud lepingus või kokkuleppes või tagatislepingus või tagatiskokkuleppes sätestatakse, et nende seadmete omandiõigus läheb üle või võib üle minna;
- p) „turul kättesaadavaks tegemine” – toote tarnimine liidu turule äritegevuse käigus toote turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks, kas tasu eest või tasuta;
- q) „turulelaskmine” – toote esmakordne liidu turul kättesaadavaks tegemine;
- r) „eemaldamine” – käsitsitehtav, mehaaniline, keemiline või metallurgiline käitlemine, mille tulemuseks on, et töötlemisprotsessi lõpus sisalduvad ohtlikud ained, valmistised ja komponendid ülejäänust selgesti eristuv materjalivoos või eristavas osas materjalivoost. Aine, valmistis või komponent on eristatav, kui seda saab jälgida, et tõendada keskkonnaohutut töötlemist;
- s) „kogumine” – kogumine direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 10 tähenduses;

- t) „lahuskogumine” – lahuskogumine direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 11 tähenduses;
- u) „suur paigaldis” – konkreetne kombinatsioon mitut tüüpi aparatuurist ja vajadusel muudest seadistest, mis on kokku pandud ja alaliselt paigaldatud eelnevalt kindlaks määratud asukohas. See ei hõlma valgustustooteid;
- v) „suured paiksed tööstuslikud tööriistad” – masinate, seadmete ja/või komponentide koost, mis on projekteeritud kooskasutamiseks tööstuses või mõne konkreetse ülesande täitmiseks, ja mida paigaldavad spetsialistid ning oma kasutusaja vältel on nad paigaldatud alaliseks;
- w) „liikuvad masinad” – masinad, mille töö nõuab töötamise ajal liikumist või pidevat või vaheaegadega liikumist kindlate järjestikuste tööpaikade vahel, või masinad, mis on töötamise ajal paigal, kuid võivad olla varustatud nii, et neid saab hõlpsalt ühest kohast teise liigutada;
- x) „transpordivahend” – inimeste või koorma transportimiseks mõeldud sõiduk, nagu auto, buss, veoauto, tramm, rong, laev või lennuk;
- y) „fotogalvaanilised moodulid” – üksnes sellised fotogalvaanilised moodulid, mis on ette nähtud kasutamiseks süsteemis, mis on kavandatud, monteeritud ja paigaldatud eelnevalt kindlaks määratud asukohas alaliseks kasutamiseks ja voolu tootmiseks avalikul, ärilisel või eraotstarbel.

Artikkel 4 Tootearendus

Liikmesriigid edendavad kooskõlas tooteid käsitlevate liidu õigusaktidega, sealhulgas ***direktiiviga 2009/125/EÜ, tootjate ja jäätmekäitlusettevõtete vahelist koostööd ja*** meetmeid, et soodustada niisuguste elektri- ja elektroonikaseadmete kavandamist ja tootmist, mille puhul hõlbustatakse eelkõige elektroonikaromude, nende komponentide ja materjalide korduskasutamist, demonteerimist ja taaskasutamist. Kõnealuste meetmete puhul võetakse arvesse siseturu nõuetekohast toimimist. ***Õkodisaini nõuded, mis hõlbustavad elektroonikaromude korduskasutamist, demonteerimist ja taaskasutamist ning vähendavad ohtlike ainete heidet, kehtestatakse direktiivi 2009/125/EÜ alusel vastu võetud rakendusmeetmetega hiljemalt 31. detsembriks 2014.***

Artikkel 5 Lahuskogumine

1. ***Selleks et*** saavutada elektroonikaromude lahuskogumise kõrge tase ***ja parandada iga liiki elektroonikaromude***, eelkõige osoonikihti kahandavaid aineid ja fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate jahutus- ja külmutusseadmete, ***elavhõbedat sisaldavate lampide ja väikeste seadmete töötlemist, tagavad liikmesriigid, et kõik elektroonikaromud kogutakse lahus, neid ei segata suurjäätmete ega sortimata olmejäätmega ning töötlemata elektroonikaromusid ei saadeta prügilatesse ega põletamisele.***
2. Kodumajapidamiste elektroonikaromude puhul tagavad liikmesriigid, et:

- a) luuakse süsteemid, mis võimaldavad lõppvaldajatel ja turustajatel kodumajapidamiste elektroonikaromud tasuta tagastada. Liikmesriigid tagavad, et kogumispunkte on eelkõige rahvastikutihedust arvestades piisavalt ja nende juurde on kerge pääseda;
- b) turustajad vastutavad uue toote tarnimisel selle eest, et on tagatud niisuguste jäätmete turustajale tagastamine vähemalt tasuta arvulise vastavuse alusel, kui seadmed on tarnitud seadmega sama tüüpi ning see on täitnud tarnitud seadmega samasugust otstarvet. Liikmesriigid võivad seda sätet mitte järgida, kui nad tagavad, et elektroonikaromude tagastamine ei muutu sellega lõppvaldajale raskemaks ja need süsteemid jäävad lõppvaldajale tasuta kasutamiseks. Liikmesriigid, kes kõnealust sätet kasutavad, teavitavad sellest komisjoni;
- c) ilma et see piiraks punktide a ja b kohaldamist, on tootjatel lubatud luua ja kasutada individuaalseid ja/või kollektiivseid kodumajapidamiste elektroonikaromude tagasivõtusüsteeme, kui need on käesoleva direktiivi eesmärkidega kooskõlas;
- d) võttes arvesse riiklikke ja liidu tervishoiu- ja ohutusnorme, võib elektroonikaromude puhul punktides a ja b sätestatud tagasivõtmisest keelduda, kui need jäätmed on saastunud ja ohustavad seetõttu personali tervist ja ohutust. Liikmesriigid kehtestavad selliste elektroonikaromude kohta erikorra.

Liikmesriigid võivad ette näha erikorra elektroonikaromude tagastamiseks punktide a ja b kohaselt, kui need ei sisalda olulisi komponente või kui need sisaldavad muid jäätmeid kui elektroonikaromud.

- 3. Muude kui kodumajapidamiste elektroonikaromude puhul ja ilma, et see piiraks artikli 13 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et tootjad või nende nimel tegutsevad kolmandad isikud korraldavad niisuguste jäätmete kogumise.

Artikkel 6
Kogutud elektroonikaromude kõrvaldamine ja vedu

1. Liikmesriigid keelavad lahuskogutud ja töötlemata elektroonikaromude kõrvaldamise *ja teostavad järelevalvet selle keelu jõustamise üle.*
2. Liikmesriigid tagavad, et lahuskogutud elektroonikaromude kogumine ja vedu teostatakse nii, et korduskasutamine ja ringlussevõtt ning ohtlike ainete eristamine oleks võimalikult tulemuslik. *Tervikseadmete võimalikult laialdase korduskasutuse huvides tagavad liikmesriigid samuti, et kogumissüsteemid võimaldaksid korduskasutatavate seadmete ja lahuskogutud elektroonikaromude eraldamist kogumispunktides enne nende transporti.*

Artikkel 7
Kogumise *sihtarvud*

1. Ilma et see piiraks artikli 5 lõike 1 kohaldamist, tagab iga liikmesriik, et *alates 2016. aastast kogutakse vähemalt 85% tema territooriumil tekkivatest elektroonikaromudest.*

Kõik liikmesriigid tagavad, et alates 2012. aastast kogutakse inimese kohta aastas vähemalt 4 kg elektroonikaromusid või kaaluliselt sama kogus, mis koguti vastavas liikmesriigis 2010. aastal – sõltuvalt sellest, kumb on kogus suurem.

Liikmesriigid tagavad, et kogutavate elektroonikaromude kogus suureneb järkjärgult aastatel 2012–2016.

Liikmesriigid võivad püstitada ka eraldi ambitsioonikamad sihtarvud ning sellisel juhul teatavad sellest komisjonile.

Kogumise sihtarvud saavutatakse igal aastal.

Liikmesriigid esitavad hiljemalt ...^{} komisjonile oma täiustamise kavad.*

^{*} 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

2. *Selleks et tõestada, et liikmesriik on saavutanud minimaalse kogumismäära, tagab ta, et asjaomased osalised edastavad teistele liikmesriikidele vastavalt artiklile 16 igal aastal tasuta teabe elektroonikaromude kohta, mis on:*
- a) *korduskasutamiseks ette valmistatud või mille ükskõik milline osapool on töötlemiskohta saatnud;*
 - b) *viidud kogumispunktidesse vastavalt artikli 5 lõike 2 punktile a;*
 - c) *viidud turustajatele vastavalt artikli 5 lõike 2 punktile b;*
 - d) *tootjate või nende nimel tegutsevate kolmandate osapoolte poolt eraldi kogutud; või*
 - e) *eraldi kogutud muul viisil.*
3. *31. detsembrini 2015 kestva ajavahemiku kohta võib delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel kehtestada üleminekukorra, et võtta arvesse lõikes 1 esitatud sihtarvude täitmisel liikmesriikides esinevaid raskusi, mis tulenevad konkreetse riigi olukorrast.*
4. *Hiljemalt 31. detsembriks 2012 võtab komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel vastu ühise metoodika igas liikmesriigis tekkinud elektroonikaromude koguse määramiseks. Metoodika hõlmab üksikasjalikke eeskirju lõikes 1 esitatud sihtarvude kohaldamiseks ning arvutusmeetodeid nende arvudele vastavuse kontrollimiseks.*

I

5. Euroopa Parlament ja nõukogu vaatavad hiljemalt 31. detsembriks 2012 komisjoni aruande põhjal, millele on vajaduse korral lisatud ettepanek, uuesti läbi lõikes 1 esitatud kogumise sihtarvud ja tähtajad, muu hulgas selleks, et vajaduse korral kehtestada jahutus- ja külmutusseadmete, **lampide, kaasa arvatud hõõglampide, ja väikeste seadmete** lahuskogumise sihtarv.

Artikkel 8
Töötlemine

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik lahuskogutud elektroonikaromud töödeldakse.

Komisjon palub hiljemalt ...* Euroopa standardiorganisatsioonidel töötada välja ja võtta vastu Euroopa standardid elektroonikaromude kogumiseks, hoiustamiseks, transpordiks, töötlemiseks, ringlussevõtuks ja parandamiseks ning nende korduskasutuseks ettevalmistamiseks. Kõnealused standardid peavad olema kaasaegsel tasemel.

Viide standarditele avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.

Elektroonikaromude kogumisel, hoiustamisel, transpordil, töötlemisel, ringlussevõtul, parandamisel ning nende korduskasutuseks ettevalmistamisel peetakse silmas toormaterjali kokkuhoidu ning püütakse elektroonikaromudes sisalduvaid väärtuslikke ressursse ringlusse võtta, et tagada parem kaupadega varustamine liidus.

2. Töötlemine, välja arvatud korduskasutamiseks ettevalmistamine, hõlmab vähemalt kõikide vedelike eemaldamist ja III lisa kohast selektiivset töötlemist.
3. Liikmesriigid tagavad, et tootjad või nende nimel tegutsevad kolmandad isikud loovad süsteemid elektroonikaromude taaskasutamiseks, kasutades parimat võimalikku tehnikat. Tootjad võivad luua neid süsteeme individuaalselt või kollektiivselt. Liikmesriigid tagavad, et kõik töötlemisega tegelevad üksused või ettevõtjad ladustavad ja töötlevad elektroonikaromusid IV lisas ettenähtud tehniliste nõuete kohaselt.

* ***Kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.***

4. ***Selleks et võtta kasutusele*** muid töötlemistehnoloogiaid, mis tagavad inimeste tervise ja keskkonna kaitse vähemalt samal tasemel, ***võtab komisjon delegeeritud õigusaktide abil*** vastavalt ***artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel vastu III lisa muudatused***. Komisjon hindab esmajärjekorras, kas tuleb muuta punkte, mis on seotud mobiiltelefonide trükkplaatide ja vedelkristallkuvaritega. ***Komisjon hindab, kas III lisa muutmine on vajalik seoses vastavate nanomaterjalidega.***
5. Liikmesriigid võivad keskkonnakaitse eesmärgil kehtestada kogutud elektroonikaromude töötlemise kvaliteedi miinimumnormid.

Liikmesriigid, kes valivad niisugused kvaliteedinormid, teavitavad sellest komisjoni, kes need normid avaldab.
6. Liikmesriigid ergutavad töötlemisega tegelevaid üksusi või ettevõtjaid, et need võtaksid kasutusele sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)¹.

Artikkel 9 Tegevusluba ja kontroll

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik töötlemisega tegelevad üksused või ettevõtjad saavad direktiivi 2008/98/EÜ artikliga 23 ettenähtud korras pädevatelt asutustelt tegevusloa.
2. Elektroonikaromude taaskasutamistoimingute suhtes võib kohaldada erandit direktiivi 2008/98/EÜ artikli 24 punktis b osutatud loanõudest, kui pädevad asutused kontrollivad kõnealuse direktiivi artikli 13 täitmist enne registrisse kandmist.

¹ ELT L 342, 22.12.2009, lk 1.

Kontrollitakse järgmisi aspekte:

- a) töödeldavate jäätmete liik ja kogused;
- b) tehnilised üldnõuded, mida tuleb täita;
- c) rakendatavad ohutusabinõud.

Kontrolli tehakse vähemalt üks kord aastas ja liikmesriigid edastavad tulemused komisjonile.

- 3. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1 ja 2 osutatud tegevusluba või registrikanne sisaldab kõiki vajalikke tingimusi artikli 8 lõigete 2, 3 ja 5 nõuete täitmiseks ja artiklis 11 sätestatud taaskasutamise sihtarvude saavutamiseks.

Artikkel 10 Elektroonikaromude vedu

- 1. Tööstustoiminguid võib teostada ka väljaspool liikmesriiki või liitu tingimusel, et elektroonikaromude vedu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta¹.
- 2. Elektroonikaromusid, mis on eksporditud liidust vastavalt määrusele (EÜ) nr 1013/2006 ja komisjoni 29. novembri 2007. aasta määrusele (EÜ) nr 1418/2007 (milles käsitletakse teatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006 III ja IIIA lisas loetletud jäätmete väljavedu taaskasutamise eesmärgil teatavatesse riikidesse, mille suhtes ei kohaldata OECD otsust jäätmete riikidevahelise veo kontrolli kohta)², võetakse käesoleva direktiivi artiklis 11 sätestatud kohustuste ja sihtarvude täitmise puhul arvesse ainult siis, kui eksportija tõendab *enne eksportimist veenvate tõenditega, et taaskasutamine, ettevalmistus korduskasutamiseks ja ringlussevõtt toimub* käesoleva direktiivi nõuetega samaväärsetel tingimustel. *Pärast taaskasutamist, ettevalmistust korduskasutamiseks või ringlussevõttu tuleb nimetatud samaväärsete tingimuste järgimist kinnitada.*

¹ ELT L 190, 12.7.2006, lk 1.

² ELT L 316, 4.12.2007, lk 6.

3. ***Liikmesriigid ei luba vedada ühtegi korduskasutamiseks mõeldud elektri- ja elektroonikaseadet, välja arvatud juhul, kui pädev kindlaksmääratud isik või asutus on kinnitanud selle täielikku töökorras olekut ja sellel on vastav märgis.***
4. ***Samaväärsel kaitsetasemel töötlemistoimingute võimaldamiseks väljapool liitu võtab komisjon hiljemalt ...* delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel lõigete 1 ja 2 kohta vastu üksikasjalikud eeskirjad, eelkõige samaväärsete tingimuste hindamise kriteeriumid.***

■

Artikkel 11

Taaskasutamise sihtarvud

1. Kõigi lahuskogutud ning artiklite 8, 9 ja 10 kohaselt töötlemisele saadetud elektroonikaromude puhul tagavad liikmesriigid, et 31. detsembriks 2011 täidavad tootjad järgmised miinimumeesmärgid:
 - a) ***I A lisa*** kategooriatesse ***1 ja 4*** kuuluvatest elektroonikaromudest:
 - 85 % taaskasutatakse,
 - 75% võetakse ringlusse ***ja***
 - 5% valmistatakse ***ette korduskasutamiseks;***
 - b) ***I A lisa kategooriasse 2*** kuuluvatest elektroonikaromudest:
 - 80 % taaskasutatakse,
 - 65% võetakse ringlusse ***ja***

* 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

- **5% valmistatakse ette korduskasutamiseks;**
 - c) ***I A lisa kategooriasse 3 kuuluvatest elektroonikaromudest:***
 - **75% taaskasutatakse ja**
 - **50 % võetakse ringlusse;**
 - d) ***I A lisa kategooriasse 5 kuuluvatest elektroonikaromudest:***
 - 75 % taaskasutatakse,
 - **50% võetakse ringlusse ja**
 - **5% valmistatakse ette korduskasutamiseks;**
 - e) ***I A lisa kategooriasse 6 kuuluvatest elektroonikaromudest:***
 - **85 % taaskasutatakse,**
 - **75% võetakse ringlusse ja**
 - **5% valmistatakse ette korduskasutamiseks;**
 - f) gaaslahenduslampidest **80%** võetakse ringlusse.
2. Kõnealused sihtarvud arvutatakse taaskasutussevõtetesse saadetud lahuskogutud **ja tulemuslikult taaskasutatud, korduvkasutatud või ringlussevõetud** elektroonikaromude massiprotsendina. **Taaskasutussevõttes toimuv ladustamine, sorteerimine ja eeltöötlemine jäetakse nende sihtarvude saavutamise arvestusest välja.**

3. Liikmesriigid tagavad, et nende sihtarvude arvutamiseks peavad tootjad või nende nimel tegutsevad kolmandad isikud ***kasutatud elektroonikaseadmete, elektroonikaromude, nende komponentide, materjalide või ainete massi kohta*** arvestust, kui need antakse üle (sisend) töötlemiskohta või lahkuvad (väljund) sealt ***ja*** kui need antakse üle (sisend) taaskasutamise või ringlussevõtiga tegelevale ettevõttele ***ja kui nad sealt lahkuvad (väljund üldise osakaaluna)***.
4. Liikmesriigid ergutavad uute taaskasutamise, ringlussevõtu ja töötlemisega seotud tehnoloogiate arendamist.

Artikkel 12

Kodumajapidamiste elektroonikaromude käitluse rahastamine

1. Liikmesriigid tagavad, et tootjad rahastavad kodumajapidamiste elektroonikaromude kogumist, töötlemist, taaskasutamist ja keskkonnaohutut kõrvaldamist. ***Lisaks tagavad liikmesriigid vajaduse korral, et elektroonikaromude tõhusamaks kogumiseks hangitakse uute elektri- ja elektroonikaseadmete müügi hetkel „saastaja maksab” põhimõtte kohaselt (kus saastajaks loetakse jaemüüjaid, tarbijaid ja tootjaid, kuid mitte maksumaksjaid üldiselt) piisavad rahalised vahendid selleks, et katta kodumajapidamistest elektroonikaromude kogumise kulud, sh kogumispunktide käitamise kulud ja sellega seotud elektroonikaromude käitlemisele pühendatud teavituskampaaniate kulud. Need rahalised vahendid tehakse kättesaadavaks vaid isikutele, kellel on elektroonikaromude kogumise õiguslik kohustus.***

Kui selliste käitajate, kohalike omavalitsuste või erasektori kogumispunktide, kulud täielikult kaetakse esimeses lõigus toodud rahaliste vahenditega, siis annavad nad kõik kogutud elektroonikaromud üle tootjavastutuse süsteemidele.

Elektroonikaromude kodumajapidamistest kogumiskohtadesse kogumise rahastamine ei pea kuuluma konkreetse tootja rahalise vastutuse alla, mis on sätestatud lõikes 2.

Liikmesriigid võivad kehtestada täiendavaid eeskirju kogumise ja kogumispunktide kulude arvestusmeetodite kohta.

2. Toodete puhul, mis on turule lastud pärast 13. augustit 2005, vastutab iga tootja lõikes 1 osutatud toimingute rahastamise eest, mis on seotud tema enda toodete jäätmetega. Tootja võib valida, kas ta täidab selle kohustuse individuaalselt või ühineb kollektiivse süsteemiga. ***Tootja võib täita oma kohustuse kas ühe või mitme kõnealuse meetodi kombineerimise kaudu. Kollektiivsed süsteemid võtavad kasutusele diferentseeritud teenustasud tootjatele sõltuvalt sellest, kui lihtsalt on võimalik tooteid ja neis sisalduvaid strateegilisi toormaterjale ringlusse võtta.***

Liikmesriigid tagavad, et kui tootja laseb toote turule, esitab ta tagatise, milles märgitakse, et elektroonikaromude käitluskulud rahastatakse, ja et tootja tähistab selgelt oma tooted artikli 15 lõike 2 kohaselt. See tagatis kindlustab asjaomase tootega seotud ja lõikes 1 osutatud toimingute rahastamise. Tagatis võib olla tootja osalemine elektroonikaromude käitluse asjakohaste süsteemide rahastamises, ringlussevõtu kindlustus või kinnine pangakonto. ***Kasutuselt kõrvaldatud toodete finantstagatise suurus tuleb arvestada nii, et oleks tagatud tootja toote kasutuselt kõrvaldamise tegelike kulude sisestamine, võttes arvesse artiklis 8 osutatud töötlemise ja ringlussevõtu standardeid.***

3. ***Selleks et võimaldada lõikes 2 sätestatud finantstagatise nõuete ühtset järgimist, sätestab komisjon hiljemalt ...* delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel kõnealuste nõuete suuruse arvestamise miinimumnõuded ja metoodika ning tagatiste kontrollimise ja auditeerimise suunised.***

Kõnealused miinimumnõuded tagavad vähemalt selle, et:

- a) ***tagatis toob kaasa tootja toote kasutuselt kõrvaldamise tegelike kulude sisestamise, võttes arvesse töötlemise ja ringlussevõtu standardeid,***

* 12 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

- b) konkreetse tootja kohustusega seotud kulud ei lange muudele osapooltele ja*
 - c) tagatis on olemas tulevikus ja seda saab tootja maksevõimetuse korral kasutada täitmata ringlussevõtu kohustuse täitmiseks.*
4. Enne 13. augustit 2005 turulelastud toodetest pärinevate elektroonikaromude (vanad jäätmed) käitluskulud rahastatakse ühe või mitme süsteemi poolt, milles kõik tootjad, kes vastavate kulude tekkimise ajal turul tegutsevad, osalevad proportsionaalselt, st proportsionaalselt nende vastava osaga seda tüüpi seadmete turul.
5. ***Liikmesriigid tagavad, et tootjad või nende nimel tegutsevad kolmandad isikud annavad liikmesriikidele kord aastas aru kogumise, töötlemise ja kõrvaldamise süsteemide rahastamise ja kulude ning nende süsteemide tõhususe kohta.***

Artikkel 13

Muudelt kasutajatelt kui kodumajapidamistest pärinevate elektroonikaromude käitluse rahastamine

1. Liikmesriigid tagavad, et tootjad rahastavad muude kasutajate kui kodumajapidamiste selliste elektroonikaromude kogumisest, töötlemisest, taaskasutamisest ja keskkonnaohutust kõrvaldamisest tulenevad kulud, mis on turule lastud pärast 13. augustit 2005.

Käitluskulud vanade jäätmete puhul, mis asendatakse uute samaväärsete toodetega või sama funktsiooni täitvate uute toodetega, rahastavad kõnealuste toodete tootjad toodete tarnimisel. Liikmesriigid võivad alternatiivina sätestada, et muud kasutajad kui kodumajapidamised võtavad samuti osaliselt või täielikult sellest rahastamisest osa.

Muude vanade jäätmete käitluskulude rahastamise eest vastutavad muud kasutajad kui kodumajapidamised.

2. Tootjad ja muud kasutajad kui kodumajapidamised võivad sõlmida lepinguid muude rahastamisviiside kohta, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi kohaldamist.

Artikkel 14

Kogumissüsteemid ja kasutajateave

I

1. ***Kasutajate teadlikkuse suurendamiseks tagavad liikmesriigid, et turustajad juurutavad asjakohased kogumissüsteemid väga väikeste elektroonikaromude jaoks. Sellised kogumissüsteemid:***

- a) ***võimaldavad lõppkasutajatel jätta väga väikesed elektroonikaromud jaemüüja müügikohas asuvasse ligipääsetavasse ja nähtavasse kogumispunkti;***
- b) ***kohustavad jaemüüjaid, kes müüvad väga väikeseid elektri- ja elektroonikaseadmeid, võtma tasuta tagasi väga väikeseid elektroonikaromusid;***
- c) ***ei tohi nõuda lõppkasutajalt väga väikeste elektroonikaromude kõrvaldamisel mingit tasu, samuti ei tohi olla kohustust osta sama tüüpi uus toode.***

Liikmesriigid tagavad ka punktide b ja c kohaldamise kaugmüüjate suhtes, s.t füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes, kes direktiivi 97/7/EÜ kohaselt lasevad sidevahendi abil elektri- ja elektroonikaseadmeid turule või teevad neid turul kättesaadavaks. Kaugmüüjate loodav kogumissüsteem peab võimaldama lõppkasutajatel tagastada väga väikeseid elektroonikaromusid, ilma et lõppkasutajad peaksid kandma kulusid, sh kohaletoimetamis- või postikulusid.

Hiljemalt ... võtab komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel vastu „väga väikeste elektroonikaromude” määratluse, arvestades ohuga, et nende jäätmete väga väikese suuruse tõttu ei koguta neid eraldi.*

Käesolevas lõikes nimetatud kohustusi ei kohaldata mikroettevõtjate suhtes, kes tegutsevad väga väikesel pindalal. Hiljemalt ... võtab komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel vastu „väga väikesel pindalal tegutsevate mikroettevõtjate” määratluse käesoleva direktiivi tähenduses.*

2. Liikmesriigid tagavad, et kodumajapidamiste elektri- ja elektroonikaseadmete kasutajatele antakse vajalikku teavet:
 - a) nõude kohta mitte kõrvaldada elektri- ja elektroonikaseadmeid sortimata olmejäätmetena ja koguda elektroonikaromusid lahus muudest jäätmetest;
 - b) tagastamis- ja kogumissüsteemide kohta, mida nad saavad kasutada, **edendades teabe kooskõlastamist, mis võimaldab näidata ära kõik kättesaadavad kogumispunktid, olenemata tootjatest, kes need on rajanud**;
 - c) selle kohta, kuidas nad saavad kaasa aidata elektroonikaromude korduskasutamisele, ringlussevõtule ja muudele taaskasutamisviisidele;
 - d) elektri- ja elektroonikaseadmetes sisalduvate ohtlike ainete võimaliku mõju kohta keskkonnale ja inimeste tervisele;
 - e) V lisas esitatud tähise tähenduse kohta.
3. Liikmesriigid võtavad vastu asjakohased meetmed, et edendada tarbijate osalemist elektroonikaromude kogumises, ja meetmed, mille abil julgustatakse tarbijaid hõlbustama korduskasutamise, töötlemise ja taaskasutamise protsessi.

* 12 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

4. Elektroonikaromude sortimata jäätmetena kõrvaldamise vähendamiseks ja nende lahuskogumise soodustamiseks tagavad liikmesriigid, et tootjad märgistavad turulelastud elektri- ja elektroonikaseadmed nõuetekohaselt V lisas esitatud tähisega kooskõlas Euroopa standardiga EN 50419¹. Tähise võib toote suurusest või funktsioonist tulenevatel erandjuhtudel kanda elektri- ja elektroonikaseadmete pakendile, kasutamisyhendamisele ja garantiidokumendile.
5. Liikmesriigid võivad nõuda, et osa lõigetes 2–4 nimetatud teabest või kogu teabe esitavad tootjad ja/või turustajad, näiteks kasutusjuhendis, müügikohas ***või avalikkuse teavitamise kampaaniate vormis***.

Artikkel 15

Teave töötlemiskohtadele

1. Elektroonikaromude ***kasutamise*** ja keskkonnaohutu töötlemise, sealhulgas käitluse, ajakohastamise, ***korduskasutamise, korduskasutamiseks ettevalmistamise***, taasvarustamise ja ringlussevõtu hõlbustamiseks võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid, et tagada, et tootjad annavad ***tasuta*** korduskasutamise ja töötlemisega seotud teavet iga turulelastud uut tüüpi elektri- ja elektroonikaseadme kohta ühe aasta jooksul alates seadme turulelaskmisest. Kui korduskasutuskeskused ning töötlemise ja ringlussevõttuga tegelevad ettevõtted peavad seda käesoleva direktiivi sätete järgimiseks vajalikuks, esitatakse selles teabes kõik elektri- ja elektroonikaseadmete komponendid ja materjalid ning ohtlike ainete ja valmististe asukoht elektri- ja elektroonikaseadmetes. Tootjad teevad need andmed kättesaadavaks korduskasutuskeskustele ning töötlemise ja ringlussevõttuga tegelevatele ettevõtetele juhendite vormis või elektrooniliste vahendite abil (näiteks CD-ROM või sidusteenused).
2. Liikmesriigid tagavad, et turulelastud elektri- või elektroonikaseadme tootjat saab selgelt identifitseerida seadmel oleva tähise abil. Lisaks on seadme turulelaskmise kuupäeva üheseks kindlaksmääramiseks seadmel tähis, milles on märgitud, et toode on turule lastud pärast 13. augustit 2005. Sel eesmärgil kohaldatakse Euroopa standardit EN 50419.

¹ CENELEC kiitis kõnealuse standardi heaks märtsis 2006.

Artikkel 16
Registreerimine, teave ja aruandlus

1. Liikmesriigid koostavad tootjate registri, mis hõlmab muu hulgas tootjad, kes tarnivad elektri- ja elektroonikaseadmeid sidevahendite abil, vastavalt lõikele 2.

Kõnealust registrit kasutatakse artiklite 12 ja 13 kohaste rahastamiskohustuste täitmise kontrollimiseks.

2. Liikmesriigid tagavad, et kõik tootjad nende territooriumil saavad riiklikusse registrisse **elektrooniliselt** kanda kõik asjaomased andmed, sealhulgas aruandlusnõuded ja tasud, mis kajastavad nende tegevust kõigis teistes liikmesriikides.

Registrid võimaldavad vahetada kõnealust teavet, sealhulgas teavet elektri- ja elektroonikaseadmete koguste kohta, mis on liikmesriigis turule lastud, ja **samuti** teavet, **mille abil on võimalik teha** toodete või elektroonikaromude liidusisese veoga seotud **rahaülekandeid**.

3. **Iga liikmesriik tagab, et tootja, kes laseb tema turule elektri- ja elektroonikaseadmeid, kuid kes ei asu selle riigi territooriumil, saab määrata selles liikmesriigis kohaliku volitatud esindaja, kes vastutab tootja käesoleva direktiivi kohaste kohustuste täitmise eest.**
4. **Registreerimis-, teavitamis- ja aruandlussüsteemi sujuva toimimise tagamiseks võtab komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel vastu meetmed, millega kehtestatakse registri ja aruandluse vorm ning aruandluse sagedus. Registri ja aruandluse vorm hõlmab vähemalt järgmist teavet:**

- a) liikmesriigis turule lastavate elektri- ja elektroonikaseadmete kogus;*
 - b) seadmete liigid;*
 - c) kaubamärgid;*
 - d) kategooriad;*
 - e) vajaduse korral garantii.*
5. Registri haldamine peab olema võimalik artikli 12 lõike 2 kohaselt loodud tootjate kollektiivsel vastutusel põhinevate süsteemide kaudu.
6. Liikmesriigid koguvad teavet, sealhulgas põhjendatud hinnanguid, liikmesriikides igal aastal turule lastud, igal viisil kogutud, korduskasutatud, ringlussevõetud ja taaskasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete koguste ja kategooriate kohta ning lahus kogutud elektroonikaromude ekspordi kohta massi järgi.
7. Liikmesriigid saadavad komisjonile käesoleva direktiivi rakendamise aruande ja lõikega 5 ettenähtud teabe iga kolme aasta tagant. Rakendamise aruanne koostatakse komisjoni 11. märts 2004. aasta otsuses 2004/249/EÜ, mis käsitleb küsimustikku liikmesriikide aruannete jaoks, mis tuleb esitada elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmeid (WEEE) käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/96/EÜ rakendamise kohta¹ ja komisjoni 3. mai 2005. aasta otsuses 2005/369/EÜ, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/96/EÜ (elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta) järgimise kontrollimiseks liikmesriikides ja kõnealuse direktiiviga ettenähtud andmete esitamise viis² sätestatud küsimustike alusel. Aruanne esitatakse komisjonile üheksa kuu jooksul pärast selles käsitletud kolmeaastase ajavahemiku lõppu.

Esimene kolme aastat hõlmav aruanne katab ajavahemikku 20xx–20xx.

Komisjon avaldab käesoleva direktiivi rakendamise aruande üheksa kuu jooksul pärast aruannete saamist liikmesriikidelt.

¹ ELT L 78, 16.3.2004, lk 56.

² ELT L 119, 11.5.2005, lk 13.

Artikkel 17
Ettevõtjate tuvastamine

Liikmesriigid juurutavad süsteemid, millega tagatakse, et saadakse teave, mis võimaldab reguleerivatel asutustel, tootjatel ja turustajatel tuvastada:

- a) iga ettevõtja, kes on neile elektri- ja elektroonikaseadmeid tarninud;***
- b) iga ettevõtja, kellele nemad on elektri- ja elektroonikaseadmeid tarninud.***

Artikkel 18
Kohandamine teaduse ja tehnika arenguga

Selleks et kohandada artikli 16 lõiget 7 ja lisasid teaduse ja tehnika arenguga, võib komisjon võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel.

Enne lisade muutmist konsulteerib komisjon muu hulgas elektri- ja elektroonikaseadmete tootjate, jäätmekäitlusettevõtjate, töötlemisega tegelevate ettevõtjate, keskkonnaorganisatsioonide ning töövõtjate ja tarbijate ühingutega.

Artikkel 19
Delegeeritud volituste rakendamine

- 1. Komisjonile antakse tähtajatult õigus võtta vastu artiklites 7, 8, 10, 12, 14, 16, 18 ja 23 osutatud delegeeritud õigusakte.***

2. *Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*
3. *Komisjonile antud õiguse suhtes võtta vastu delegeeritud õigusakte kohaldatakse artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimusi.*

Artikkel 20 *Delegeerimise tagasivõtmine*

1. *Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 7, 8, 10, 12, 14, 16, 18 ja 23 osutatud volituse delegeerimise igal ajal tagasi võtta.*
2. *Institutsioon, kes on algatanud sisemenetluse, et otsustada, kas volituste delegeerimine tuleks tagasi võtta, püüab sellest teavitada teist institutsiooni ja komisjoni mõistliku aja jooksul enne lõpliku otsuse tegemist, nimetades delegeeritud volitused, mille suhtes võidakse kohaldada tagasivõtmist, ja tagasivõtmise võimalikud põhjused.*
3. *Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub kohe või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. Otsus avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.*

Artikkel 21 *Delegeeritud õigusaktide suhtes vastuväidete esitamine*

1. *Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitada kahe kuu jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võib seda tähtaega pikendada kahe kuu võrra.*

2. ***Kui pärast lõikes 1 osutatud tähtaja möödumist ei ole Euroopa Parlament ega nõukogu delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitanud, avaldatakse see Euroopa Liidu Teatajas ning see jõustub õigusaktis sätestatud kuupäeval.***
Delegeeritud õigusakti võib avaldada Euroopa Liidu Teatajas ja see võib jõustuda enne nimetatud tähtaja lõppu, kui nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu on komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada.
3. ***Kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab lõikes 1 osutatud tähtaja jooksul delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid, õigusakt ei jõustu. Vastuväiteid esitanud institutsioon põhjendab delegeeritud õigusakti suhtes esitatud vastuväiteid.***

Artikkel 22

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Kehtestatavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile hiljemalt artiklis 24 määratud kuupäevaks ja annavad viivitamata teada nende edaspidistest muudatustest.

Artikkel 23

Kontroll ja järelevalve

1. Liikmesriigid võtavad asjakohased kontrolli- ja järelevalvemeetmed, et kontrollida käesoleva direktiivi nõuetekohast rakendamist.

Sellised kontrollid hõlmavad vähemalt ***turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmete teatatud koguseid, et kontrollida artikli 12 lõike 2 kohase finantstagatise suurust, elektroonikaromude eksporti väljapoole liitu kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1013/2006 ja käitlusettevõtete toiminguid kooskõlas direktiiviga 2008/98/EÜ ja käesoleva direktiivi III lisaga.***

2. Liikmesriigid tagavad, et kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmeid, mille puhul kahtlustatakse, et tegemist on elektroonikaromudega, veetakse II lisas sätestatud miinimumnõuete kohaselt, samuti teostavad liikmesriigid nende veo üle asjakohast järelevalvet.
3. Selleks et tagada kontrolli ja järelevalve asjakohane toimimine, võib komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 19 ning artiklites 20 ja 21 sätestatud tingimustel võtta vastu täiendavaid kontrolli- ja järelevalveeskirju.
4. Liikmesriigid loovad tunnustatud kogumispunktide ja töötlemiskohtade riikliku registri. Kõnealusesse riiklikku registrisse kantakse ainult need käitised, mille käitajad vastavad artikli 8 lõikes 3 sätestatud nõuetele. Liikmesriigid teevad registri sisu avalikult kättesaadavaks.
5. Selleks et säilitada oma käitistele tunnustatud töötlemiskoha staatus, esitavad töötlemiskoha käitajad pädevatele asutustele kord aastas tõendid käesoleva direktiivi järgimise kohta ja aruanded vastavalt lõigetele 6 ja 7.
6. Kogumispunktide käitajad esitavad kord aastas aruanded pädevatele asutustele, et võimaldada ametiasutustel võrrelda kogutud elektroonikaromude kogust taaskasutamise või ringlussevõtuga tegelevatele ettevõtetele tegelikult üle antud elektroonikaromude kogusega. Elektroonikaromusid tohib üle anda ainult taaskasutamisega ja töötlemisega tegelevatele tunnustatud käitistele.
7. Töötlemiskohtade käitajad esitavad kord aastas aruanded pädevatele asutustele, et võimaldada ametiasutustel võrrelda omanikelt või tunnustatud kogumispunktidest tagasivõetud elektroonikaromude kogust tegelikult taaskasutatud, ringlussevõetud või vastavalt artiklile 10 eksporditud elektroonikaromude kogusega.
8. Liikmesriigid tagavad, et elektroonikaromud antakse üle ainult kogumise, taaskasutamise või ringlussevõtuga tegelevatele registreeritud ja tunnustatud käitistele.

Artikkel 24

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad artiklite 2, 3, 5, 6, 7, 11, 14, 16, 22, 23 ja II lisa järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ...^{*}. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile. ***Liikmesriigid jõustavad artikli 12 lõike 2 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid, et igal tootjal tuleks rahastada ainult jäätmealaseid toiminguid, mis on seotud tema toodetega, mis lasti turule pärast 13. augustit 2005, ning et vastavalt artikli 12 lõikele 2 antakse asjakohased finantstagatised.***

Kui liikmesriigid sellised normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.
3. Kui käesolevas direktiivis sätestatud eesmärgid on saavutatud, võivad liikmesriigid artikli 8 lõike 6, artikli 14 lõike 2 ja artikli 15 sätteid üle võtta kokkulepete abil pädevate asutuste ja asjaomaste majandussektorite vahel. Kõnealused kokkulepped peavad vastama järgmistele nõuetele:
 - a) kokkulepped on täidetavad;
 - b) kokkulepetes määratakse kindlaks eesmärgid ning nendele vastavad tähtajad;

^{*} 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

- c) kokkulepped avaldatakse riigi ametlikus väljaandes või üldsusele võrdväärselt kättesaadavas ametlikus dokumendis ning edastatakse komisjonile;
- d) saadud tulemusi kontrollitakse korrapäraselt, need edastatakse pädevatele asutustele ja komisjonile ning tehakse kokkuleppes ettenähtud tingimustel üldsusele teatavaks;
- e) pädevad asutused tagavad, et kontrollitakse kokkulepete raames saavutatud edusamme;
- f) kokkuleppe täitmata jätmise korral rakendavad liikmesriigid õigus- ja haldusnormide abil käesoleva direktiivi asjakohaseid sätteid.

4. *Lisaks artiklites 2 ja 7 ette nähtud läbivaatamisele esitab komisjon hiljemalt ...* Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva direktiivi kohaldamise kogemuste põhjal aruande. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud käesoleva direktiivi muutmiseks.*

Artikkel 25
Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2002/96/EÜ, mida on muudetud VI lisa A osas loetletud direktiividega, tunnistatakse kehtetuks alates ...**, ***välja arvatud kõnealuse direktiivi artikli 5 lõige 5, mis tunnistatakse kehtetuks alates 31. detsembrist 2011.*** See ei piira liikmesriikide kohustusi, mis on seotud VI lisa B osas nimetatud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt VII lisas esitatud vastavustabelile.

* ***5 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.***

** ***18 kuud pluss 1 päev pärast käesoleva direktiivi jõustumist.***

Artikkel 26
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 27
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Seadmete kategooriad artiklis 11 sätestatud taaskasutamise sihtarvude määramiseks

1. *Jahutusseadmed ja radiaatorid*
2. *Ekraanid ja kuvarid*
3. *Lambid*
4. *Suured seadmed, välja arvatud jahutusseadmed ja radiaatorid, ekraanid, kuvarid ning lambid. Suured seadmed on kõik seadmed, mida ei saa põhimõtteliselt teise kohta viia või mis on põhimõtteliselt ette nähtud kasutusk kohta jäämiseks kogu kasutusajaks*
5. *Väikesed seadmed, välja arvatud jahutusseadmed ja radiaatorid, ekraanid ja kuvarid ning lambid ja infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniseadmed. Väikesed seadmed on kõik seadmed, mida saab põhimõtteliselt teise kohta viia ja mis ei ole põhimõtteliselt ette nähtud kogu kasutusaja jooksul samasse kohta jäämiseks*
6. *Väikesed infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniseadmed*

I A lisa kategooriatesse kuuluvate seadmete mitteammendav loetelu

1. Jahutusseadmed ja radiaatorid

- külmikud
- sügavkülmikud
- külmade toodete väljastamise/müümise automaadid
- kliimaseadmed
- õli sisaldavad radiaatorid ja muud soojusvahetusseadmed, mis sisaldavad muid soojuse ülekandmise vahendeid kui vesi (nt soojuspumbad ja kuivendusseadmed)

2. Ekraanid ja kuvarid

- ekraanid
- televiisorid
- digitaalsed pildiraamid
- kuvarid

3. Lambid

- sirged luminofoorlambid
- kompaktluminofoorlambid
- suure valgustugevusega lahenduslambid, sh kõrgrõhunaatriumlambid ja metallhaliidlambid

- *madalrõhunaatriumlambid*
 - *LED-lambid*
4. *Suured seadmed*
- *suured seadmed toidu valmistamiseks ja muuks toiduainete töötlemiseks (keeduplaadid, ahjud, pliidid, mikrolaineahjud, statsionaarsed kohvimasinad)*
 - *köögikubud*
 - *suured puhastusseadmed (nt pesumasinad, pesukuivatid, nõudepesumasinad)*
 - *suured kütteseadmed (nt suured soojapuhurid, elektrikaminad, marmor- ja looduskivi küttesüsteemid ning muud suured seadmed tubade, voodite ja istmete soojendamiseks)*
 - *suured kehaholdusseadmed (nt solaariumid, saunad, massaažitoolid)*
 - *suured infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniseadmed (nt suurarvutid, serverid, statsionaarsed võrguseadmed, printerid, koopiamasinad, münditelefonid)*
 - *suured vaba aja veetmise ja spordivahendid (nt elektriliste või elektrooniliste komponentidega spordivahendid, müntidega mänguautomaadid)*
 - *suured valgustid ja muud seadmed valguse levitamiseks või suunamiseks*
 - *suured tööstuslikud elektrilised ja elektroonilised tööriistad ning masinad, v.a suured paiksed tööstuslikud tööriistad ja eranditult professionaalsetele kasutajatele mõeldud liikuvad masinad*

- *suured seadmed voolu tootmiseks või ülekandmiseks (nt generaatorid, transformaatorid, katkematud toiteallikad (UPSid), inverterid)*
- *suured meditsiiniseadmed*
- *suured seire- ja valveseadmed*
- *suured mõõteseadmed (nt kaalud, statsionaarsed masinad)*
- *suured toodete müümise/väljastamise ja lihtsate teenuste osutamise automaadid (nt kaubaautomaadid, sularaha automaadid, taaraautomaadid, fotoautomaadid)*

5. Väikesed seadmed

- *väikesed seadmed toidu valmistamiseks ja muuks toiduainete töötlemiseks (nt röstrid, keeduplaadid, elektrilised noad, keeduspiraalid, lõikurid)*
- *väikesed puhastusseadmed (nt tolmuimejad, triikraud jne)*
- *ventilaatorid, õhuvärskendajad*
- *väikesed kütteseadmed (nt soojendustekid)*
- *kellad, käekellad ja muud seadmed aja mõõtmiseks*
- *väikesed kehahooldusseadmed (nt habemeajamisaparaadid, hambaharjad, föönid, massaažiaparaadid)*
- *kaamerad/fotoaparaadid*

- *meelelahutuselektroonika seadmed (nt raadiod, helivõimendid, autoraadiod, DVD-mängijad)*
- *muusikariistad ja heliseadmed (nt võimendid, miksimispuldid, kõrvaklapid ja kõlarid, mikrofonid)*
- *väikesed valgustid ja muud seadmed valguse levitamiseks või suunamiseks*
- *mänguasjad (nt mudelrongid, mudellennukid jne)*
- *väikesed spordivahendid (nt arvutid jalgrattasõidu, sukeldumise, jooksmise, sõudmise jm tegevuse jaoks)*
- *väikesed vaba aja veetmise seadmed (nt videomängud, kalastus- ja golfivarustus jne)*
- *elektri- ja elektroonilised tööriistad, kaasa arvatud aiatööriistad (nt puurid, saed, pumbad, muruniidukid)*
- *väikesed seadmed voolu tootmiseks ja ülekandmiseks (nt generaatorid, akulaadijad, katkematud toiteallikad (UPS), vooluallikad)*
- *väikesed meditsiiniseadmed, kaasa arvatud veterinaarseadmed*
- *väikesed seire- ja valveseadmed (nt suitsuandurid, kütteregulaatorid, termostaadid, liikumisandurid, jälgimisseadmed ja -tooted, kaugjuhtimisseadmed)*
- *väikesed mõõteseadmed (nt kaalud, näidikuseadmed, kaugusmõõtjad, termomeetrid)*
- *väikesed toodete müümise/väljastamise automaadid*

6. Väikesed infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniseadmed

- *suuremad sülearvutid*
- *väiksemad sülearvutid*
- *väikesed infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniseadmed (nt personaalarvutid, printerid, taskuarvutid, telefonid, mobiiltelefonid, marsruuterid, raadiojaamad, beebifonid, videoprojektorid).*

Minimaalsed *nõuded kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete* veo puhul

1. Selleks et teha vahet elektri- ja elektroonikaseadme ning elektroonikaromu vahel, nõuavad liikmesriikide ametiasutused juhul, kui seadme valdaja teatab, et ta veab kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmeid, mitte elektroonikaromusid, või et ta kavatses seda teha, järgmisi täiendavaid tõendeid:
 - a) arve koopia ja müügileping ja/või leping elektri- ja elektroonikaseadme omandiõiguse ülevõtmise kohta, mis tõendab, et seade on otseseks korduvkasutamiseks ja töökorras;
 - b) hindamist või katsetamist tõendavate dokumentide koopiaid (katsetunnistus, töökorda tõendav dokument) iga eseme kohta saadetises ja protokoll, mis sisaldab kõiki punkti 2 kohaseid andmeid;
 - c) elektri- ja elektroonikaseadmete vedu korraldava valdaja tunnistus selle kohta, et saadetises ei ole mitte ühegi materjali ega seadme puhul tegemist jäätmetega direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 1 määratletud tähenduses ja
 - d) nõuetekohane pakkematerjal *ja koorma asjakohane virnastamine*, et kaitsta transporditavaid seadmeid kahjustuste eest transpordil, laadimisel ja mahalaadimisel.

Alapunkte a ja b ei kohaldata, kui kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmed saadetakse rikkis toodete liitsaadetisena garantii alusel tootjale tagasi eesmärgiga neid korduskasutada.

2. Selleks et tõendada, et transporditavaid esemeid kasutatakse pigem elektri- ja elektroonikaseadme kui elektroonikaromuna, nõuavad liikmesriigid, et kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete puhul tehakse järgmised katsed ja need märgitakse järgmiselt.

1. etapp: Katsed

- a) Tuleb katsetada seadme töökorras olekut ja hinnata ohtlike ainete olemasolu. Läbiviidavad katsed sõltuvad elektri- ja elektroonikaseadme tüübist. Enamiku kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete puhul piisab põhifunktsioonide toimimise kontrollimisest.
- b) Hindamiste ja katsete tulemused tuleb registreerida.

2. etapp: Märgistus

- a) Märgistus tuleb kindlalt, aga mitte jäädavalt kinnitada elektri- ja elektroonikaseadmele (kui pakend puudub) või selle pakendile nii, et seda saaks lugeda ilma pakendit avamata.
- b) Märgistus sisaldab järgmist teavet:
 - eseme nimi (seadme nimi vastavalt **I B** lisale ja kategooria vastavalt **I A lisale**);
 - eseme identifitseerimisnumber (tüübi nr);
 - tootmisaasta (olemasolu korral);
 - seadme funktsioneerimise tõendamise eest vastutava ettevõtte nimi ja aadress;
 - 1. etapis kirjeldatud katse tulemus;
 - läbiviidud katsete tüübid.

3. Lisaks punktis 1 nõutud dokumentidele tuleb igale kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete saadetisele (nt veokonteiner, veoauto) lisada:
 - a) CMR-saateleht,
 - b) vastutava isiku tunnistus omavastutuse kohta.
4. Punktides 1 ja 3 nõutud asjakohaste dokumentide **või** asjakohase pakendi puudumisel **või kui koorem pole asjakohaselt virnastatud, mis on transpordiks mõeldud seadme valdaja kohus**, käsitavad liikmesriigid seadet ohtliku elektroonikaromuna ja lähtuvad sellest, et tegemist on ebaseadusliku saadetisega. Sellistel asjaoludel teavitatakse asjaomaseid pädevaid asutusi ja saadetist käsitletakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1013/2006 artiklitega 24 ja 25.■

Elektroonikaromude materjalide ja komponentide selektiivne töötlemine artikli 8 lõike 2 kohaselt

1. Lahuskogutud elektroonikaromudest tuleb eemaldada vähemalt järgmised ained, valmistised ja komponendid:
 - polüklooritud bifenüülid (PCBd), mis sisaldavad kondensaatoreid polüklooritud bifenüülide (PCBde) ja polüklooritud terfenüülide (PCTde) kõrvaldamist käsitleva nõukogu 16. septembri 1996. aasta direktiivi 96/59/EÜ¹ kohaselt,
 - elavhõbedat sisaldavad komponendid, nt lülitid või taustavalgustid,
 - akud,
 - mobiiltelefonide ja muude seadmete trükkplaadid, kui trükkplaadi pindala on suurem kui 10 cm²,
 - toonerikassetid ning vedelad, pastataolised ja värvitoonerid,
 - põlemist takistav broomitud plast,
 - asbestijäätmed ja asbesti sisaldavad komponendid,
 - elektronkiiretorud,
 - klorofluorosüsivesinikud (CFC), osaliselt halogeenitud klorofluorosüsivesinikud (HCFC) või fluorosüsivesinikud (HFC), süsivesinikud (HC),
 - gaaslahenduslambid,

¹ EÜT L 243, 24.9.1996, lk 31.

- üle 100 cm² projektsioonipinnaga vedelkristallkuvarid (vajaduse korral koos metallraamiga) ja kõik kuvarid, mille taustavalgus on gaaslahenduslamp,
- välised elektrijuhtmed,
- tulekindlaid keraamilisi kiude sisaldavad komponendid komisjoni 5. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/69/EÜ kohaselt, millega kohandatakse tehnika arenguga ohtlike ainete klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevat nõukogu direktiivi 67/548/EMÜ¹,
- radioaktiivseid aineid sisaldavad komponendid, välja arvatud komponendid, mis jäävad allapoole künniseid, mis on sätestatud nõukogu 13. mai 1996. aasta direktiivis 96/29/Euratom, millega sätestatakse põhilised ohutusnormid töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitsmiseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest²
- probleemseid aineid sisaldavad elektrolüüt-kondensaatorid (kõrgus >25 mm, läbimõõt > 25 mm või proportsionaalselt sama suurusega).

Need ained, valmistised ja komponendid kõrvaldatakse või taaskasutatakse nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 4 kohaselt.

2. Järgmisi lahuskogutud elektroonikaromude komponente tuleb töödelda märgitud viisil:

- elektronkiiretorud: fluorestseeriv kate tuleb eemaldada,

¹ EÜT L 343, 13.12.1997, lk 19.

² EÜT L 159, 29.6.1996, lk 1.

- seadmed, mis sisaldavad osoonikihti kahandavaid gaase või mille globaalset soojenemist põhjustav potentsiaal (GWP) on üle 15, näiteks külmutusvahus ja külmutusringis kasutatavad gaasid: gaasid tuleb nõuetekohaselt eraldada ja nõuetekohaselt töödelda. Osoonikihti kahandavaid gaase tuleb töödelda määruse (EÜ) nr 1005/2009 kohaselt,
 - gaaslahenduslambid: elavhõbe tuleb eemaldada.
3. Võttes arvesse keskkonnakaalutlusi ning korduskasutamise ja ringlussevõtu soovitatavust, kohaldatakse punkte 1 ja 2 nii, et ei takistataks komponentide või tervikseadmete keskkonnaohutut korduskasutamist ega ringlussevõttu.

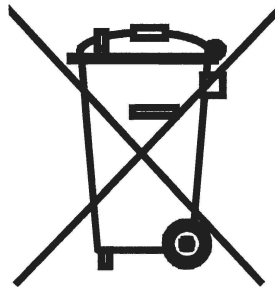
Artikli 8 lõike 3 kohased tehnilised nõuded

1. Elektroonikaromude ladustamiskohad (sealhulgas ajutine ladustamine) enne nende töötlemist (ilma et see piiraks nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta¹ nõuete kohaldamist) peavad olema:
 - mitteläbilaskva pinnasega asjakohased alad, mis on varustatud vedelike kogumisseadmete ja vajaduse korral dekanterite ja puhastite-rasvatustajatega,
 - ilmastikukindla kattega asjakohased alad.
2. Elektroonikaromude käitluskohtades peavad olema:
 - kaalud töödeldud jäätmete kaalumiseks,
 - mitteläbilaskva pinnasega ja ilmastikukindla kattega asjakohased alad, mis on varustatud vedelike kogumisseadmete ja vajaduse korral dekanterite ja puhastite-rasvatustajatega,
 - demonteeritud varuosade nõuetekohane ladustamiskoht,
 - asjakohased mahutid akude, PCBsid/PCTsid sisaldavate kondensaatorite ja muude ohtlike jäätmete, näiteks radioaktiivsete jäätmete ladustamiseks,
 - seadmed vee töötlemiseks kooskõlas tervishoiu- ja keskkonnavalaste eeskirjadega.

¹ EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1.

Elektri- ja elektroonikaseadmete märgistamise tähis

Elektri- ja elektroonikaseadmete lahuskogumist märgistav tähis on allpool esitatud ratastega prügikonteiner, millele on rist peale tõmmatud. Tähis tuleb kanda seadmetele nähtavalt, loetavalt ja kustumatult.

A osa

Kehtetuks tunnistatud direktiiv ja selle hilisemad muudatused
(osutatud artiklis 25)

Direktiiv 2002/96/EÜ	(ELT L 37, 13.2.2003, lk 24)
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/108/EÜ	(ELT L 345, 31.12.2003, lk 106)
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/34/EÜ	(ELT L 81, 20.3.2008, lk 65)

B osa

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäevad
(osutatud artiklis 25)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev
2002/96/EÜ	13. august 2004
2003/108/EÜ	13. august 2004
2008/34/EÜ	-

Vastavustabel*

Direktiiv 2002/96/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	-
-	Artikkel 1
Artikli 2 lõige 1	Artikli 2 lõige 1
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõige 2
-	Artikli 2 lõike 3 sissejuhatav lause
Artikli 2 lõige 3	Artikli 2 lõike 3 punkt a
Artikli 2 lõige 1 osaliselt	Artikli 2 lõike 3 punkt b
-	Artikli 2 lõike 3 punkt c
IB lisa punkt 5	Artikli 2 lõike 3 punkt d
IB lisa punkt 8	Artikli 2 lõike 3 punkt e
-	Artikli 2 lõige 4
Artikli 3 punktid a–d	Artikli 3 punktid a–d
-	Artikli 3 punkt e
Artikli 3 punkt e	Artikli 3 punkt f
Artikli 3 punkt f	Artikli 3 punkt g
Artikli 3 punkt g	Artikli 3 punkt h
Artikli 3 punkt h	Artikli 3 punkt i
Artikli 3 punkt i	Artikli 3 punkt j
Artikli 3 punkt j	Artikli 3 punkt k
Artikli 3 punkt k	Artikli 3 punkt l
Artikli 3 punkt l	-
-	Artikli 3 punkt m
Artikli 3 punkt m	Artikli 3 punkt n
-	Artikli 3 punktid o–s

* Vastavustabelit ei ole veel Euroopa Parlamendi seisukohast lähtuvalt muudetud. Seda ajakohastatakse siis, kui Euroopa Parlament ja nõukogu on kokkuleppele jõudnud.

Artikkel 4
 Artikli 5 lõiked 1–3
 -
 Artikli 5 lõige 4
 Artikli 5 lõige 5
 -
 -
 Artikli 6 lõike 1 esimene ja teine lõik ning artikli 6 lõige 3
 II lisa punkt 4
 Artikli 6 lõike 1 kolmas lõik
 Artikli 6 lõige 6
 Artikli 6 lõige 2
 Artikli 6 lõige 4
 Artikli 6 lõige 5
 -
 Artikli 7 lõige 1
 Artikli 7 lõige 2
 -
 Artikli 7 lõike 3 esimene lõik
 Artikli 7 lõike 3 teine lõik
 Artikli 7 lõige 4
 Artikli 7 lõige 5
 Artikli 8 lõige 1
 Artikli 8 lõike 2 esimene ja teine lõik
 Artikli 8 lõike 2 kolmas lõik
 Artikli 8 lõike 3 esimene lõik
 Artikli 8 lõike 3 teine lõik
 Artikli 8 lõige 4

Artikkel 4
 Artikli 5 lõiked 1–3
 Artikli 6 lõige 1
 Artikli 6 lõige 2
 -
 Artikkel 7
 Artikli 8 lõige 1
 Artikli 8 lõiked 2 ja 3 ning lõike 4 esimene lõik ja teise lõigu esimene lause
 Artikli 8 teise lõigu teine lause
 Artikli 8 lõige 5
 Artikli 8 lõige 6
 Artikli 9 lõiked 1 ja 2
 Artikli 9 lõige 3
 Artikli 10 lõiked 1 ja 2
 Artikli 10 lõige 3
 -
 Artikli 11 lõige 1
 Artikli 11 lõige 2
 Artikli 11 lõige 3
 -
 -
 Artikli 11 lõige 4
 Artikli 12 lõige 1
 Artikli 12 lõike 2 esimene ja teine lõik
 -
 Artikli 12 lõike 3 esimene lõik
 -
 -

Artikli 9 lõike 1 esimene lõik	Artikli 13 lõike 1 esimene lõik
Artikli 9 lõike 1 teine lõik	-
Artikli 9 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 13 lõike 1 teine lõik
Artikli 9 lõike 1 neljas lõik	Artikli 13 lõike 1 kolmas lõik
Artikli 9 lõige 2	Artikli 13 lõige 2
-	Artikli 14 lõige 1
Artikli 10 lõige 1	Artikli 14 lõige 2
Artikli 10 lõige 2	Artikli 14 lõige 3
Artikli 10 lõige 3	Artikli 14 lõige 4
Artikli 10 lõige 4	Artikli 14 lõige 5
Artikkel 11	Artikkel 15
-	Artikli 16 lõiked 1–4
Artikli 12 lõike 1 esimene lõik	Artikli 16 lõige 5
Artikli 12 lõike 1 teine, kolmas ja neljas lõik	-
Artikli 12 lõige 2	Artikli 16 lõige 6
Artikkel 13	Artikkel 17
Artikkel 14	Artikkel 18
Artikkel 15	Artikkel 19
Artikkel 16	Artikli 20 lõike 1 esimene lõik
-	Artikli 20 lõike 1 teine lõik
-	Artikli 20 lõiked 2 ja 3
Artikli 17 lõiked 1–3	Artikli 21 lõiked 1–3
Artikli 17 lõige 4	-
-	Artikkel 22
Artikkel 18	Artikkel 23
Artikkel 19	Artikkel 24
IA lisa	-
IB lisa	-
-	I lisa
II–IV lisa	II–IV lisa
-	V lisa
-	VI lisa